Hyvinvointitoimialan toimenpiteet työllisyysprojektien tueksi: Nuorisotyön vaikuttavuus ja saatavuus osana hyvinvointitoimialan perustoimintaa

Nuorisovaltuusto 17.06.2026 § 18

Valmistelu

Vapaa-aikapäällikkö Marke Rautiala

Kaupunginhallitus ja kaupunginvaltuusto ovat käsitelleet Kemin kaupungin talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman vuosille 2026–2029. Kaupunginhallitus on päättänyt toimenpiteenä, että nuorisotyön vaikuttavuus ja saatavuus arvioidaan osana hyvinvointitoimialan perustoimintaa.

Nuorisotyön kokonaisuutta kehitetään tulevien vuosien aikana osana toimialan strategisia tavoitteita.

Nuorisosihteeri Tanja Paaso-Rantala esittelee nuorisotyön kokonaisuuden, jonka pohjalta käydään keskustelua nuorisotyön vaikuttavuudesta ja saatavuudesta.

Esittelijä

Puheenjohtaja

Päätösehdotus

Nuorisosihteeri Tanja Paaso-Rantala esittelee nuorisotyön kokonaisuuden. Nuorisovaltuusto merkitsee esittelyn tiedoksi.

Päätös

Nuorisovaltuusto kuuli esittelyn. Nuorisovaltuusto katsoo, että Takitsun toimintakeskuksen lähettyvillä asuu paljon nuoria. Nuorisovaltuusto kokee, että Takitsu on tilana toimiva nuorisotila, johon mahtuu paljon nuoria ja tila tuntuu väljemmältä kuin esimerkiksi huvikumpu. Takitsulla voi toimintoja myös jakaa eri tiloihin.

Nuorisovaltuusto merkitsi asian tiedoksi.

Hyvinvointilautakunta 02.09.2026 § 66

Valmistelu

Vapaa-aikapäällikkö Marke Rautiala 040 775 9356, nuorisosihteeri Tanja Paaso-Rantala, hyvinvointijohtaja Piia Hulkkonen

Kaupunginhallitus on 17.11.2025 § 413 talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2026–2029 käsittelyn yhteydessä edellyttänyt nuorisotyön vaikuttavuuden ja saatavuuden arviointia osana hyvinvointitoimialan perustoimintaa.

Arvioinnissa on tarkasteltu nuorisotyön palvelukokonaisuutta, henkilöstöresursseja, toiminnan tavoittavuutta ja vaikuttavuutta, käytössä olevia toimitiloja ja niiden käyttöastetta, palvelujen alueellista saatavuutta sekä tulevia palvelu- ja tilatarpeita. Arvioinnissa on huomioitu myös kaupungin väestökehitys ja lasten ja nuorten määrän vähenemisen vaikutukset tulevaan palveluverkkoon.

Nuorisotyön palvelukokonaisuus

Kemin nuorisotyötä toteutetaan monipuolisesti nuorisotiloissa, kouluissa ja oppilaitoksissa, tapahtumissa, verkossa sekä nuorten omissa toimintaympäristöissä. Palvelukokonaisuuteen kuuluvat:

- nuorisotilatoiminta
- koulunuorisotyö perusopetuksessa ja toisella asteella
- etsivä nuorisotyö
- liikkuva ja jalkautuva nuorisotyö
- kulttuurinen nuorisotyö ja bänditoiminta
- leiri-, retki- ja tapahtumatoiminta
- liikenne- ja perhepuistotoiminta
- ehkäisevä päihdetyö
- verkkonuorisotyö
- nuorten yksilöllinen ohjaus
- monialainen verkosto- ja yhteistyö.

Nuorisotyössä työskentelee nuorisosihteerin lisäksi yhteensä 12 työntekijää. Henkilöstöresurssiin sisältyvät nuoriso-ohjaajat, koulunuorisotyöntekijät, etsivän nuorisotyön työntekijät sekä kulttuuriseen nuorisotyöhön ja bänditoimintaan kohdennettu työpanos. Osa henkilöstöresurssista rahoitetaan määräaikaisilla valtionavustuksilla.

Nuorisotyön palveluja toteuteta ainoastaan nuorisotiloissa, vaan työ ulottuu laajasti nuorten arkeen, oppilaitoksiin, vapaa-ajan ympäristöihin, tapahtumiin ja digitaalisiin toimintaympäristöihin. Yhteistyötä tehdään muun muassa oppilaitosten, poliisin, järjestöjen, liikunta- ja kulttuuripalvelujen sekä muiden nuorten kanssa toimivien tahojen kanssa.

Palvelujen saatavuus ja tavoittavuus

Nuorisotyön saatavuudella tarkoitetaan nuorten mahdollisuutta osallistua toimintaan, saada ohjausta ja kohdata turvallinen aikuinen erilaisissa toimintaympäristöissä. Saatavuutta vahvistavat nuorisotilojen ohella kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävä nuorisotyö, liikkuva ja jalkautuva työ, etsivä nuorisotyö, leiri- ja tapahtumatoiminta sekä verkossa toteutettava nuorisotyö.

Ajalla 1.8.2025–20.4.2026 nuorisotilatoiminta toteutui seuraavasti:

- Huvikumpu 116 toimintakertaa, 706 toimintatuntia ja 6 100 osallistumista
- Hepolan Siipi 122 toimintakertaa, 686 toimintatuntia ja 2 613 osallistumista
- Kohtaamo Stage 27 toimintakertaa, 168 toimintatuntia ja 617 osallistumista
- Takitsun toimintakeskus 86 toimintakertaa, 449 toimintatuntia ja 2 275 osallistumista.

Lisäksi liikkuvan nuorisotyön Pakukesässä toteutui 19.5.–31.7.2025 yhteensä 26 toimintakertaa, 163 toimintatuntia ja 1 121 osallistumista. Tunnuslukuihin eivät sisälly tapahtumat, retket, kulttuurinen nuorisotyö tai koulunuorisotyö.

Tilastot osoittavat, että nuorisotyö tavoittaa nuoria sekä kiinteissä toimipisteissä että liikkuvan työn keinoin. Palvelujen alueellista saatavuutta vahvistetaan järjestämällä toimintaa keskustan lisäksi Takajärven ja

Hepolan alueilla sekä viemällä nuorisotyötä puistoihin, tapahtumiin, koulujen pihoille ja muihin nuorten vapaa-ajanviettopaikkoihin. Liikkuva nuorisotyö tavoitti 19.5.–31.7.2025 yhteensä 1 121 henkilöä.

Nuorisotyön vaikuttavuus

Nuorisotyön vaikuttavuus muodostuu lasten ja nuorten hyvinvoinnin, osallisuuden, yhteisöllisyyden ja turvallisuuden vahvistamisesta sekä syrjäytymisen ehkäisemisestä. Nuorisotyö tarjoaa nuorille turvallisia aikuisia, mielekästä vapaa-ajan toimintaa, matalan kynnyksen tukea sekä mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa.

Koulunuorisotyössä nuorisotyön ammattilainen toimii osana kouluarkea. Työn tavoitteena on lisätä turvallisten aikuisten läsnäoloa, vahvistaa kouluviihtyvyyttä, tukea kaverisuhteiden syntymistä ja sosiaalisia taitoja sekä rakentaa yhteyttä kouluarjen ja vapaa-ajan välille.

Lukuvuonna 2025–2026 koulunuorisotyöstä kerättiin 102 oppilaspalautetta. Palautteissa nousivat erityisesti esille työntekijän kiireetön läsnäolo, lempeä kohtaaminen ja kaikkien huomioon ottaminen. Myös koulujen henkilöstön palautteissa koulunuorisotyön kuvattiin tukevan oppilaiden hyvinvointia, kouluun kiinnittymistä, osallisuutta ja yksinäisten nuorten löytämistä.

Kulttuurinen nuorisotyö tukee nuorten yksilöllistä musiikkiharrastamista ja bänditoimintaa. Kemi Factorin toiminnassa on säännöllisesti mukana 7–11 nuorten bändiä. Kesän 2026 bändileirille osallistui 38 nuorta ja lasten bändikylpyyn 16 lasta. Toiminnan tavoitteena on tukea nuorten musiikkiharrastusta sekä tarjota nuorille esiintymismahdollisuuksia.

Etsivä nuorisotyö tukee 15–29-vuotiaita nuoria heidän omissa toimintaympäristöissään. Työ on jalkautuvaa, vapaaehtoisuuteen ja luottamukseen perustuvaa sekä nuorten yksilöllisiin tarpeisiin mukautuvaa. Vuonna 2025 etsivälle nuorisotyölle ilmoitettiin 129 nuorta, joista suurin ryhmä olivat 18–22-vuotiaat.

Etsivän nuorisotyön antama tuki voi liittyä muun muassa koulutukseen, työnhakuun, viranomaisasiointiin, asumiseen, raha-asioihin, palveluihin pääsemiseen, elämänhallintaan, mielenterveyteen ja päihteiden käytön hallintaan. Nuoria tavataan heidän omissa toimintaympäristöissään, kuten kotona, harrastuspaikoissa, oppilaitoksissa ja eri viranomaispalveluissa. Etsivä nuorisotyö järjestää myös pienryhmätoimintaa ja osallistuu nuorten aikuisten Kohtaamo Stage -toimintaan.

Nuorisotyö tukee siten myös kaupungin työllisyydenhoidon tavoitteita ehkäisemällä koulutuksen ja työelämän ulkopuolelle jäämistä sekä ohjaamalla nuoria koulutukseen, työnhakuun ja heidän tarvitsemiinsa palveluihin.

Nuorisovaltuusto käsitteli nuorisotyön vaikuttavuutta ja saatavuutta 17.6.2026 § 18. Nuorisovaltuusto katsoi, että Takitsun toimintakeskuksen läheisyydessä asuu paljon nuoria ja että Takitsu on toimiva ja väljä nuorisotila. Nuorisovaltuuston näkemyksen mukaan toimintojen jakaminen rakennuksen eri tiloihin on mahdollista.

Nuorten osallisuus ja toimijuus

Nuorisotyö vahvistaa nuorten osallisuutta ja toimijuutta. Nuorilla on mahdollisuus tulla kuulluiksi, vaikuttaa itseään koskeviin asioihin sekä

osallistua oman toimintansa ja ympäristönsä kehittämiseen. Kemin nuorisovaltuusto toimii tärkeänä nuorten äänen esiin tuojana kaupungin päätöksenteossa, ja nuorisotyötä toteutetaan yhdessä nuorten kanssa heidän tarpeitaan ja näkemyksiään kuunnellen. Nuorisotilat tarjoavat turvallisia kohtaamispaikkoja, joissa nuoret voivat viettää aikaa, harrastaa ja kohdata turvallisia aikuisia.

Koulunuorisotyö, kulttuurinen nuorisotyö ja etsivä nuorisotyö tukevat nuorten kasvua, yhteisöllisyyttä ja elämänhallintaa eri tavoin. Nuoria kannustetaan osallistumaan, toteuttamaan omia ideoitaan ja kehittämään vuorovaikutustaitojaan sekä itseluottamustaan. Etsivässä nuorisotyössä nuoria tuetaan yksilöllisesti koulutukseen, työelämään, asumiseen ja arjenhallintaan liittyvissä kysymyksissä. Nuorisotyön vaikuttavuus näkyy siinä, että nuoret kokevat kuuluvansa yhteisöihin, löytävät omat vahvuutensa ja uskovat mahdollisuuksiinsa vaikuttaa omaan tulevaisuuteensa.

Palveluverkon ja toimitilojen kehittäminen

Lasten ja nuorten määrän väheneminen vaikuttaa kaupungin tulevaan tilatarpeeseen ja palveluverkon kehittämiseen. Väestökehityksen huomioiminen on välttämätöntä, jotta nuorisotyön palvelut voidaan järjestää saavutettavasti ja vaikuttavasti sekä käytössä olevat tila- ja henkilöstöresurssit hyödyntää tarkoituksenmukaisesti.

Kaupunginvaltuuston 9.3.2026 § 15 hyväksymän yläkoulun hankesuunnitelman mukaisesti keskustan nuorisotilatoiminta järjestetään jatkossa lukion yhteydessä olevissa tiloissa. Toiminnan on arvioitu käynnistyvän 1.9.2027. Tämän seurauksena Huvikummun käytöstä nuorisotilana luovutaan.

Tilamuutos ei tarkoita nuorisotyön palvelujen vähentämistä. Keskustan nuorisotilatoiminta jatkuu lukion yhteydessä, Takitsun toimintakeskuksen käyttöä tehostetaan, Hepolan Siiven toiminta jatkuu koulun toiminnan ajan ja Kohtaamo Stage tarjoaa avoimen kohtaamispaikan yli 18-vuotiaille nuorille. Lisäksi koulunuorisotyötä, etsivää nuorisotyötä sekä liikkuvaa ja jalkautuvaa nuorisotyötä jatketaan eri toimintaympäristöissä.

Takitsun toimintakeskuksen käyttöä on tarkoituksenmukaista vahvistaa ja monipuolistaa. Toimintakeskus mahdollistaa eri ikäryhmille suunnatun toiminnan, ryhmätoiminnan, avoimen nuorisotilatoiminnan, kulttuurisen nuorisotyön, bänditoiminnan, leirien ja tapahtumien järjestämisen. Tilojen käyttöä voidaan kehittää yhteistyössä kaupungin muiden palvelujen, järjestöjen ja alueen yhdistysten kanssa.

Kemi Factorin bändi- ja musiikkitoiminta siirtyy Huvikummusta Takitsun toimintakeskukseen. Takitsussa on bändiharjoitteluun, musiikkitoimintaan ja esiintymisiin soveltuvat tilat, joten nuorten musiikki- ja bänditoiminta jatkuu myös tilamuutoksen jälkeen.

Etsivä nuorisotyö toimii pääosin liikkuvana palveluna nuorten omissa toimintaympäristöissä, oppilaitoksissa, Ohjaamossa ja yhteistyöverkostoissa. Toiminnan kiintopiste sijoittuu jatkossa Kulttuurikeskukseen. Kohtaamo Stage täydentää palvelua tarjoamalla yli 18-vuotiaille nuorille avoimen kohtaamispaikan ilta-aikaan.

Toimitilojen kustannukset

Osana selvitystä nuorisotyön käytössä oleviin tiloihin on tehty kuntotarkastuksia. Kuntotarkastusten yhteydessä laaditut kustannusarviot ovat suuntaa-antavia ja tarkentuvat mahdollisten jatkosuunnitelmien sekä yksityiskohtaisen suunnittelun yhteydessä.

Huvikummun lähivuosien korjaustarpeiksi on arvioitu muun muassa maanpinnan kallistusten korjaaminen, salaoja- ja sadevesijärjestelmien kunnostaminen, piha-alueen järjestelyt, alapohjan ja kellaritilojen kunnostaminen, ikkunoiden ja vesipeltien huolto sekä vesikaton uusiminen. Toimenpiteiden alustava kokonaiskustannus on noin 295 000 euroa. Lisäksi suunnitteluun tulisi varata noin 10 000–15 000 euroa. Rakennukseen kohdistuu pidemmällä aikavälillä myös talotekniikan ja sisäpintojen uudistamistarpeita. Huvikummun vuosivuokra on noin 90 000 euroa.

Takitsun toimintakeskuksen lähivuosien kunnostustarpeiden alustava kokonaiskustannus on noin 185 000 euroa. Toimenpiteillä tavoitellaan sitä, että rakennus säilyy käytössä vähintään seuraavat kymmenen vuotta. Takitsun vuosivuokra on noin 135 000 euroa. Lukion vuosivuokra on noin 696 000 euroa. Vuokrat ovat kaupungin sisäisiä menoja.

Palveluverkon kehittämisessä tavoitteena on hyödyntää olemassa olevia tiloja nykyistä tehokkaammin, vähentää päällekkäistä tilankäyttöä sekä turvata nuorisotyön palvelujen jatkuvuus ja saatavuus eri puolilla kaupunkia.

Seuranta ja jatkokehittäminen

Nuorisotyön saatavuutta ja vaikuttavuutta seurataan osana hyvinvointitoimialan perustoimintaa. Seurannassa hyödynnetään NuoDo-järjestelmään koottavaa tietoa toimintakerroista, toimintatunneista, osallistumisista, tapahtumista ja toiminnan kohdentumisesta eri ikäryhmille.

Vaikuttavuuden arvioinnissa tarkastellaan vuosittain:

- nuorisotilojen toiminta- ja osallistumistietoja
- tapahtumien, leirien ja retkien osallistujamääriä
- koulunuorisotyön palautteita
- etsivän nuorisotyön asiakasmääriä
- nuorten koulutukseen, palveluihin ja työelämään ohjautumista
- palvelujen saavutettavuutta, säännöllisyyttä ja alueellista kattavuutta
- nuorten osallisuuden toteutumista
- asiakaspalautteita ja muuta laadullista tietoa
- yhteistyöverkostojen toimivuutta
- tila- ja henkilöstöresurssien käyttöä
- toiminnan taloudellista vaikuttavuutta.

Arvioinnissa hyödynnetään määrällistä ja laadullista tietoa. Tuloksia käytetään toiminnan suunnittelussa, resurssien kohdentamisessa, nuorisotyön palveluverkon kehittämisessä sekä palvelujen saavutettavuuden ja vaikuttavuuden vahvistamisessa.

Yhteenveto

Arvioinnin perusteella Kemin nuorisotyö muodostaa laajan ja monipuolisen palvelukokonaisuuden, joka tavoittaa lapsia, nuoria ja nuoria aikuisia nuorisotiloissa, oppilaitoksissa, tapahtumissa, verkossa ja nuorten omissa

toimintaympäristöissä. Nuorisotyön vaikuttavuus ilmenee erityisesti nuorten osallisuuden, toimijuuden, yhteisöllisyyden, turvallisuuden, kouluun kiinnittymisen ja sosiaalisten suhteiden vahvistumisena sekä syrjäytymisen ehkäisemisenä.

Nuorisotyön palveluverkkoa kehitetään väestökehityksen, nuorten tarpeiden, tilojen käyttöasteen ja rakennusten kunnon perusteella. Huvikummusta luopuminen ei merkitse siellä järjestetyn nuorisotyön tai kulttuurisen nuorisotyön päättymistä. Toiminnot jatkuvat Takitsun toimintakeskuksessa, lukion tulevassa nuorisotilassa, Kulttuurikeskuksessa ja muissa nuorten toimintaympäristöissä.

Nuorisotyön saatavuutta ja vaikuttavuutta arvioidaan vuosittain osana hyvinvointitoimialan normaalia toiminnan ja talouden seurantaa. Arviointitietoa hyödynnetään palvelujen kehittämisessä ja resurssien tarkoituksenmukaisessa kohdentamisessa.

Oheismateriaalina Kemin kaupunkin nuorisotyön esittely 2026

Esittelijä Hyvinvointijohtaja Piia Hulkkonen

Päätösehdotus Hyvinvointilautakunta merkitsee nuorisotyön vaikuttavuudesta, saavutettavuudesta ja palveluverkon kehittämisestä laaditun arvioinnin tiedoksi ja lähettää kaupunginhallitukselle.

Päätös Hyvinvointilautakunta merkitsi nuorisotyön vaikuttavuudesta, saavutettavuudesta ja palveluverkon kehittämisestä laaditun arvioinnin tiedoksi ja lähettää kaupunginhallitukselle.

Kaupunginhallitus 14.9.2026 § 266
201/14.07.00/2026

Valmistelu

Esittelijä Hallinto- ja kehitysjohtaja Jukka Vilén

Päätösehdotus Kaupunginhallitus merkitsee hyvinvointilautakunnan laatiman nuorisotyön arvioinnin/tilannekatsauksen tietoon saatetuksi

Päätös Kaupunginhallitus kävi keskustelun ja ohjeisti hyvinvointilautakuntaa jatkovalmistelusta:
- Arvioinnissa tulee huomioida nuorisotyön tavoittavuus ja vaikuttavuus nuorten hyvinvoinnin ja työllisyyden edistämisessä (nuoristotoimen toimenpiteet nuorten hyvinvointisuunnitelman ja oppilashuoltosuunnitelman tueksi.
- sekä jo aiemmin päätetty tavoite tilojen tiivistämisestä keskusta-alueelle tulee huomioida.

Kaupunginhallitus palautti asian uudelleenvalmisteluun.